

Ενότητα 9^η Η Καλλιπάτειρα (είδη μετοχής)

Κατὰ δὲ τὴν ἐς Ὀλυμπίαν ὁδὸν	Στην οδό που οδηγεί στην Ολυμπία
ἔστιν ὄρος πέτραις ὑψηλαῖς ἀπότομον, Τυπαῖον καλούμενον.	υπάρχει ένα απόκρημνο βουνό με ψηλούς βράχους, που ονομάζεται Τυπαίο.
Κατὰ τούτου τὰς γυναῖκας Ἠλείους ἔστιν ὥθεϊν νόμος,	Υπάρχει νόμος στους Ηλείους σ' αυτό να πετούν τις γυναίκες,
ἦν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἐλθοῦσαι τὸν Ὀλυμπικόν	αν αποκαλυφθούν να έχουν έρθει στον χώρο της Ολυμπίας
ἢ καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίσιν ἡμέραις	ή και γενικά κατά τις απαγορευμένες γι' αυτές μέρες
διαβᾶσαι τὸν Ἀλφειόν.	να έχουν περάσει τον Αλφειό.
Οὐ μὴν οὐδὲ ἀλῶναι λέγουσιν οὐδεμίαν,	Ούτε και λένε ότι πιάστηκε καμιά
ὅτι μὴ Καλλιπάτειραν μόνην,	παρά μόνο η Καλλιπάτειρα,
ἢ ὑπὸ τινων καὶ Φερενίκη καλεῖται.	η οποία από μερικούς ονομάζεται και Φερενίκη.
Αὕτη προαποθανόντος αὐτῇ τοῦ ἀνδρός,	Αυτή, επειδή είχε πεθάνει νωρίτερα ο σύζυγός της,
ἐξεικάσασα αὐτὴν τὰ πάντα ἀνδρὶ γυμναστῇ,	αφού μεταμφιέστηκε εντελώς σε άντρα γυμναστή
ἤγαγεν ἐς Ὀλυμπίαν τὸν υἱὸν μαχούμενον·	έφερε στην Ολυμπία τον γιο της για να αγωνιστεί·
νικῶντος δὲ τοῦ Πεισιρόδου,	μόλις, λοιπόν, νίκησε ο Πεισιρόδης,
τὸ ἔρυμα ἐν ᾧ τοὺς γυμναστὰς ἔχουσιν ἀπειλημμένους,	τον φράκτη με τον οποίο έχουν τους γυμναστές περιορισμένους
τοῦτο ὑπερπηδῶσα ἡ Καλλιπάτειρα ἐγυμνῶθη.	καθώς τον πηδούσε η Καλλιπάτειρα έμεινε γυμνή.
Φωραθείσης δὲ ὅτι εἴη γυνή,	Αν και αποκαλύφθηκε ότι ήταν γυναίκα,
ταύτην ἀφιδᾶσιν ἀζήμιον	την άφησαν ατιμώρητη,
καὶ τῷ πατρὶ καὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς καὶ τῷ παιδὶ αἰδῶ νέμοντες	και στον πατέρα της και στα αδελφια της και στον γιο της αποδίδοντας σεβασμό
—ὑπῆρχον δὴ ἅπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νῖκαι—	-γιατί είχαν νικήσει όλοι στους Ολυμπιακούς Αγώνες-
ἐποίησαν δὲ νόμον ἐς τὸ ἔπειτα ἐπὶ τοῖς γυμνασταῖς	θεσμοθέτησαν όμως νόμο για τους γυμναστές στο εξής
γυμνοὺς σφᾶς ἐς τὸν ἀγῶνα ἐσέρχεσθαι.	να μπαίνουν γυμνοί στους αγώνες.

Παυσανίας, Ἑλλάδος Περιήγησις 5.6.7-8 (διασκευή)

Η μετοχή

είναι ένα **ρηματικό επίθετο**. Αυτό σημαίνει ότι έχει ταυτόχρονα και τα χαρακτηριστικά του ρήματος και τα χαρακτηριστικά του επιθέτου.

Η μετοχή είναι και ρήμα, γιατί:

α) έχει **χρόνους** (ενεστώτας > λύων, μέλλοντας > λύσων, αόριστος > λύσας, παρακείμενος > λελυκώς)

β) έχει **διαθέσεις** (ενεργητική: λύων, μέση: λυόμενος, παθητική: λυθείς)

γ) **συντάσσεται** (δηλαδή παίρνει υποκείμενο, αντικείμενο κ.τ.λ.), π.χ.

- οί μετέχοντες τοῦ πολέμου

δ) Δεν **προσδιορίζεται** από επίθετο αλλά **από επίρρημα**, π.χ.

- Οἱ δανειζόμενοι ῥαδίως

ε) **Συνοδεύεται** από το **δυνητικό ἄν**, για να δηλώσει το δυνατό ή απραγματοποίητο και ισοδυναμεί με δυνητική ευκτική ή δυνητική οριστική, π.χ.

- οἶδα ταῦτα οὐκ **ἄν ὄντα** ἀληθῆ > οἶδα ὅτι οὐκ **ἄν εἴη** ἀληθῆ ταῦτα > δηλώνει το δυνατό.
- ἴσμεν Σωκράτη ῥαδίως **ἄν ἀφεθέντα** ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ ἐκολάκευεν αὐτούς > ἴσμεν Σωκράτη ῥαδίως **ἄν ἀφείθη** ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ ἐκολάκευεν αὐτούς > δηλώνει το μη απραγματοποίητο.

Η μετοχή είναι και επίθετο, γιατί:

α) έχει τρία γένη: ὁ λύων, ἡ λύουσα, τὸ λῦον

β) χρησιμοποιείται ως επιθετικός προσδιορισμός και κατηγορούμενο, π.χ.

- Τὰ **παρόντα** πράγματα > επιθετικός προσδιορισμός
- Ἦν Περικλέους γνώμη **νενικηκυῖα** > κατηγορούμενο

γ) με το άρθρο γίνεται ουσιαστικό, π.χ. ὁ λέγων, οἱ κατέχοντες

Η μετοχή χρησιμοποιείται ως:

α) επιθετικός προσδιορισμός

β) κατηγορούμενο ή κατηγορηματικός προσδιορισμός

γ) επιρρηματικός προσδιορισμός

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

είδος μετοχής	σε χρόνο	μπορεί να συνοδεύεται	μεταφράζεται με
επιθετική έναρθρη, αλλά και σπανιότερα άναρθρη	σ' όλους τους χρόνους		οριστική του χρόνου στον οποίο βρίσκεται
Κατηγορηματική	σ' όλους τους χρόνους		ότι, πως, που + οριστική να + υποτακτική
	συντάσσεται με τα ρήματα: α) είμί, γίγνομαι, υπάρχω, δηλός είμί, διαβιῶ, διατελῶ, λανθάνω κ.ά. β) όσα δηλώνουν: έναρξη, λήξη, καρτερία, ανοχή, κάματο γ) όσα δηλώνουν: αίσθηση, γνώση, μάθηση, μνήμη και τα αντίθετά τους δ) όσα δηλώνουν: αγγελία, δείξη, έλεγχο ε) όσα δηλώνουν: ψυχικό πάθος στ) τα ρήματα: εὔ/καλῶς/δίκαια/κακῶς ποιῶ, χαρίζομαι, ἀδικῶ, νικῶ, περιγίγνομαι, κρατῶ, ήττῶμαι, λείπομαι κ.τ.ό.		
χρονική	σ' όλους (εκτός του μέλλοντα), κυρίως σε αόριστο	από χρονικά επιρ.: ἄμα, ἐνταῦθα, ἔπειτα, εὐθύς, ἤδη, μεταξύ κ.ά.	αφού, όταν, ενώ ἄμα κ.τ.λ.
αιτιολογική	σ' όλους τους χρόνους (σπανιότερα σε μέλλοντα)	διὰ τοῦτο, διὰ ταῦτα, ἐκ τούτου, οὕτως	γιατί, διότι, επειδή + οριστική
τελική	μέλλοντα (συνήθως με ρήματα που δηλώνουν κίνηση)	από το ὥς, και τότε δηλώνει υποκειμενικό σκοπό	για να
υποθετική	σ' όλους τους χρόνους (εκτός του μέλλοντα)		αν, εάν, σε περίπτωση που
εναντιωματική	σ' όλους τους χρόνους (εκτός του μέλλοντα)	καίπερ, καίτοι, πάνυ, καὶ ταῦτα	αν και, μολοντί, ενώ, παρόλο που
παραχωρητική	σ' όλους τους χρόνους (εκτός του μέλλοντα)	μηδέ, ουδέ	κι αν ακόμη, ακόμη κι αν +ορ. και να + υποτ.

τροπική	σε χρόνο ενεστώτα	με τροπικό επίρρημα ή εμπρ. προσδιορισμό με ρήμα +και ενώ, καθώς + οριστική με το να + υποτακτική
---------	-------------------	--

ΕΠΙΡΡΗΜΑΣΙΚΕΣ ΜΕΣΟΧΕΣ

Συντακτικά οι μετοχές είναι τριών ειδών, **επιθετικές ή αναφορικές, κατηγορηματικές και επιρρηματικές**.

Επιρρηματικές χαρακτηρίζονται οι μετοχές που μας δίνουν μια επιρρηματική σχέση. Αυτές είναι: **χρονικές, αιτιολογικές, υποθετικές, εναντιωματικές, τελικές και τροπικές**.

Όλες, εκτός από τις τροπικές ισοδυναμούν, αντικαθιστούν και μεταφράζονται με κάποιο είδος δευτερεύουσας πρότασης. Όταν λοιπόν, εμείς έχουμε να χαρακτηρίσουμε μια επιρρηματική μετοχή φέρνουμε κοντά τη μετοχή με το ρήμα και προσπαθούμε να καταλάβουμε το είδος της δευτερεύουσας πρότασης που η μετοχή έχει αντικαταστήσει. Πέρα από το ρήμα που παίζει τον πρώτο ρόλο για το χαρακτηρισμό μιας μετοχής αρκετά μας βοηθάνε και ορισμένα τυπικά χαρακτηριστικά.

Αυτά είναι:

(α) Οι μετοχές σε χρόνο ΕΝΕΣΤΩΤΑ είναι κατά πάσα πιθανότητα ΤΡΟΠΙΚΕΣ.

(β) Οι μετοχές σε χρόνο ΑΟΡΙΣΤΟ είναι κατά πάσα πιθανότητα ΧΡΟΝΙΚΕΣ ή ΑΙΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ.

γ) Οι μετοχές σε χρόνο ΜΕΛΛΟΝΤΑ είναι ΤΕΛΙΚΕΣ πάντα.

(δ) Όταν μια μετοχή έχει κοντά της κάποιο χρονικό επίρρημα θα είναι κατά πάσα πιθανότητα ΧΡΟΝΙΚΗ.

(ε) Οι ΑΙΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ μετοχές όταν δηλώνουν πραγματική αιτιολογία συχνά εκφέρονται με τα **ἄτε, οἷον, οἷα** + ΜΤΧ ενώ όταν δηλώνουν υποκειμενική αιτιολογία εκφέρονται με το **ὥς** + ΜΤΧ.

Όταν η αιτιολογία είναι ψευδής η αιτιολογική μετοχή εκφέρεται με το **ὥσπερ** + ΜΤΧ.

(στ) Όταν μια μετοχή έχει κοντά της το **καίτοι** ή το **καίπερ** ή το **καί** θα εξετάζουμε μήπως είναι ΕΝΑΝΤΙΩΜΑΤΙΚΗ.

***ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΛΥΤΗ:** Κανονικά μια μετοχή έχει ως υποκείμενό της το υποκείμενο, το αντικείμενο ή μια δοτική προσωπική του ρήματος. Σ' αυτή την περίπτωση η μετοχή χαρακτηρίζεται συνημμένη.

Διαφορετικά, όταν η μετοχή βρίσκεται σε γενική/δοτική/ονομαστική πτώση, δεν αναφέρεται σε κανέναν όρο του ρήματος και ονομάζεται ΑΠΟΛΥΤΗ.

Οι απόλυτες μετοχές ως προς το είδος τους είναι επιρρηματικές.

ΑΣΚΗΣΗ 1 : Να κυκλώσετε τη σωστή απάντηση :

1.Τα αυτά δὲ λέγοντος τοῦ Μάρδου, βασιλεὺς ἔφη (Κι επειδὴ ἔλεγε τα ἴδια ο Μάρδος ο βασιλιάς εἶπε)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

2. Ταῦτα ἀκούσας Ἀρταξέρξης ἐπήνεσε μὲν τὸν ἄνδρα (Κι όταν τα ἄκουσε αυτά ο Αρταξέρξης, ἐπαίνεσε τὸν ἄνδρα.)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

3. ὁ ἀποφαινόμενος περὶ τῶν ἰδίων παίδων οὕτω δικαίως (αὐτός που διατυπώνει τόσο δίκαιες κρίσεις για τα παιδιά του)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

4. ἀφῆκε δὲ καὶ τὸν νεανίαν τῆς τιμωρίας, ἀπειλῶν αὐτῷ θανάτου (και ἀπάλλαξε ἀπὸ τὴν τιμωρία το νέο, ἀπειλώντας τον με θάνατο)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

5. ἐὰν φωραθῇ ἀδικῶν ἕτερα (εάν αποδειχθεῖ ὅτι διαπράττει ἄλλες ἀδικίες)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

6. σὺ δὲ ἄνθρωπος ὢν, θηρίου γίνῃ χαλεπώτερος (κι εσύ αν και είσαι ἄνθρωπος γίνεσαι πιο ἀσπλαχνος ἀπὸ τα θηρία)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

7. ὅτι δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερός ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων (ὅτι, ἐνὼ ἦταν ο πιο δυνατός στην πόλη, υπηρετούσε φανερά σε μεγάλο βαθμὸ τους νόμους)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

8. ὅτι δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερός ἦν μάλιστα τοῖς νόμοις λατρεύων (ὅτι, ἐνὼ ἦταν ο πιο δυνατός στην πόλη, υπηρετούσε φανερά σε μεγάλο βαθμὸ τους νόμους)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

9. ἐπαινεῖν δὲ πάντας ἐθέλων (επειδὴ ἤθελε να τους επαινεί όλους)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

10. πρῶτον μὲν ὁ προστυγχάνων βοηθεῖτω (ο πρῶτος ἄνθρωπος που τον συναντά ας βοηθήσει)

α) επιθετική, β) κατηγορηματική, γ) χρονική, δ) αιτιολογική, ε) υποθετική, στ) εναντιωματική, ζ) τροπική, η) τελική

ΑΣΚΗΣΗ 2 : Να προσδιορίσετε το είδος της μετοχής

Οἱ φεύγοντες ἐκ Φλειοῦντος ἐπορεύοντο εἰς Λακεδαίμονα. Αυτοὶ που ἐφευγαν ἀπὸ τὸν Φλειούντα πήγαιναν στὴ Λακεδαίμονα.	
Οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὀλίγοι ὄντες ἐνίκησαν Θηβαίους. Οἱ Λακεδαιμόνιοι, αν καὶ ἦταν λίγοι , νίκησαν τοὺς Θηβαίους.	
Βασιλεὺς τοὺς στρατηγοὺς πεφονευκῶς τὰς σπονδὰς ἔλυσεν. Ο βασιλιάς αφού σκότωσε τοὺς στρατηγοὺς ἔλυσε τὶς σπονδές.	
Οἱ δικασταὶ ἤκουσαν τῶν μαρτύρων λεγόντων. Οἱ δικαστές ἀκούσαν τοὺς μάρτυρες να λένε .	
Λύσανδρος τὰ ὑπάρχοντα χρήματα Κύρῳ ἀπέδωκεν. Ο Λύσανδρος τὰ χρήματα που υπήρχαν τὰ ἔδωσε στὸν Κύρο.	
Χαίρω, ὦ Λυσίμαχε, τῷ ἀνδρὶ πλησιάζων. Χαίρομαι, Λυσίμαχε, να κάνω παρέα τὸν ἀνδρα.	

ΑΣΚΗΣΗ 3 : Να γραφτεῖ ἡ μετοχὴ τοῦ ρήματος που βρίσκεται στὴν παρένθεση στὴ σωστὴ πτῶση διατηρώντας τὸ χρόνο καὶ τὴ φωνὴ τοῦ ρήματος.

1. Κατενόησαν οὐ πολλοὺς τοὺς Θηβαίους _____ (εἰμί)
2. Κύρος πάντων τῶν ἡλικίων _____ (διαφέρω) ἐφαίνετο.
3. Οἱ πλούσιοι οὐκ ἀνέχονται _____ (ὑβρίζομαι)
4. Τοῦτο οὐκ αἰσχύνομαι _____ (λέγω)
5. Οἱ πρέσβεις οὐκ ἡσχύνοντο _____ (λέγω) ταῦτα.
6. Λύκος ἤκουσε παιδίου _____ (κλαίω)
7. Οἱ ἵππεῖς καταθέοντες ἐντυγχάνουσι πρεσβύταις _____ (πορεύομαι)
8. Ἐκεῖ αὐτὸν ἤϊρον ἄξιον _____ (εἰμί) λόγων καλῶν.
9. Καταλαμβάνουσι τοὺς φύλακας ἀμφὶ πῦρ _____ (κάθημαι)
10. Οἱ δικασταὶ ἤκουσαν τῶν μαρτύρων _____ (λέγω)

ΑΣΚΗΣΗ 4 : Να γραφτεῖ ἡ κατηγορηματικὴ μετοχὴ στὴ σωστὴ πτῶση (κύκλωσε τὴ σωστὴ ἀπάντηση)

1. **Ἀγησίλαος ἦδετο** _____ **ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν.** α) τιμωμένων, β) τιμώμενος

2. Ἐλυποῦντο οἱ δυνατοὶ καλὰ κτήματα _____. α) ἀπολωλεκότες, β) ἀπολωλεκότα
3. Τισσαφέρνης ἐλέγχει Ὅρόντα _____. α) ψευδόμενος, β) ψευδόμενον
4. Χαίρω _____ τοῖς σφόδρα πρεσβύταις. α) διαλεγόμενος, β) διαλεγόμενοις
5. Οἱ πρέσβεις μετεμέλοντο τὰς σπονδὰς οὐ _____. α) δεξάμενοι, β) δεξαμέναις
6. Οἱ Σπαρτιᾶται διάγουσιν _____ τὸ σῶμα. α) ἀσκοῦντες, β) ἀσκοῦν
7. _____ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι.
α) Παρασκευαζόμενα, β) Παρασκευαζόμενοι
8. Σωκράτης ἤκουσε _____ Ξενοφῶντα. α) ἤκων, β) ἤκοντα
9. Οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ ἠνείχοντο ἀκούοντες τῶν παιδῶν _____.
α) ἀντιλεγόντων, β) ἀντιλέγοντες
10. Τί ποτ' ἐστὶν οὗτος ἐκείνου _____ ; (Σε τι λοιπὸν διαφέρει αὐτὸς ἀπὸ ἐκείνου)
α) διαφέρων, β) διαφέροντος

ΑΣΚΗΣΗ 5 : Ποιες ἀπὸ τὶς μετοχές τῶν παρακάτω προτάσεων εἶναι ἀπόλυτες καὶ ποιες συνημμένες;
(κύκλωσε τὴ σωστὴ ἀπάντησιν)

1. Πολλάκις τοῦ κήρυκος ἐρωτῶντος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίστατ' οὐδεῖς. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
2. Ἀναλαβὼν τὸ στράτευμα ἦγε. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
3. Ξενοφῶν δὲ πλοῖα λαβὼν ἀποβαίνει ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς Θράκης. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
4. Ὡστε οἱ Θηβαῖοι μάλα ἀχθόμενοι τῇ ἐμβολῇ θάπτονα τὴν ἀναχώρησιν ἐποιοῦντο.
α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
5. Ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶς ὥχετο θηράσων. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
6. Οὐδεῖς ἂν με λέγων πείσειεν. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
7. Καταστάσης δὲ ἐκκλησίας ἐς ἀντιλογίαν ἦλθον. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
8. Ἐμβalόντος δὲ τοῦ Ἁγίδος εὐθύς Πεπρεᾶται προσεχώρησαν αὐτῷ α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
9. Οὐ προσδεξαμένων δὲ αὐτῶν μίαν μὲν ἡμέραν ἐπέσχον. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη
10. Μετὰ δὲ ταῦτα γενομένης τῆς ἀνακωχῆς ξυνῆλθον ἐς λόγους. α) ἀπόλυτη, β) συνημμένη

ΑΣΚΗΣΗ 6 : Στις παρακάτω προτάσεις νὰ βρεῖτε τὶς ἐπιρρηματικὰς μετοχές καὶ νὰ τὶς χαρακτηρίσετε (αιτιολ., χρον., ... συνημμένη, ἀπόλυτη).

- 1. Συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ὢν.
- 2. Τοῦτο λέξων ἔρχομαι.
- 3. Οὗτος ταῦτα εἰπὼν ἐκαθέζετο.

- 4. Πολλοὶ ὄντες ἐνίκησαν.
- 5. Ἀρταξέρξου βασιλεύοντος ταῦτα ἐγένοντο.
- 6. Οἱ Θηβαῖοι ἐπορεύοντο καίοντες οἰκίας.
- 7. Τούτων οὕτως ἐχόντων βούλομαι ὑμῖν συμβουλεύειν.
- 8. Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὄρους οὐδενὸς κωλύοντος.
- 9. Ὁ Νικίας ταῦτα φοβούμενος ἔστειλεν ἐπιστολήν.
- 10. Ὀλίγοι ὄντες πολλοὺς ἐνίκησαν.
- 11. Ταῦτα ποιοῦντες τὰ δίκαια ψηφίζεσθε.
- 12. Ἀρταξέρξης πείθεται καὶ συλλαμβάνει Κῦρον φονεύσων.
- 13. Ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας.
- 14 Συμβουλεύω σοι καίπερ νεώτερος ᾶν.
- 15 Τοῦτο λέξων ἔρχομαι.
- 16. Οὗτος ταῦτα εἰπὼν ἐκαθέζετο.
- 17. Πολλοὶ ὄντες ἐνίκησαν.
- 18. Ἀρταξέρξου βασιλεύοντος ταῦτα ἐγένοντο.
- 19. Οἱ Θηβαῖοι ἐπορεύοντο καίοντες οἰκίας.
- 20. Τούτων οὕτως ἐχόντων βούλομαι ὑμῖν συμβουλεύειν.
- 21. Κῦρος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ ὄρους οὐδενὸς κωλύοντος.
- 22. Ὁ Νικίας ταῦτα φοβούμενος ἔστειλεν ἐπιστολήν.
- 23. Ὀλίγοι ὄντες πολλοὺς ἐνίκησαν.
- 24. Ταῦτα ποιοῦντες τὰ δίκαια ψηφίζεσθε.
- 25. Ἀρταξέρξης πείθεται καὶ συλλαμβάνει Κῦρον φονεύσων.
- 26 Ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας.
- 27. Οὐκ ἂν ἦλθον δεῦρο ὑμῶν μὴ κελευσάντων.
- 28. Τὸ δίκαιον ἔχοντες σύμμαχον ἐνίκων.

A. Κείμενο: Η Καλλιπάτειρα

Κατὰ δὲ τὴν ἐς Ὀλυμπίαν ὁδὸν ἔστιν ὄρος πέτραις ὑψηλαῖς ἀπότομον, Τυπαῖον καλούμενον. Κατὰ τούτου τὰς γυναῖκας Ἡλείους ἐστὶν ὠθεῖν νόμος, ἣν φωραθῶσιν ἐς τὸν ἀγῶνα ἐλθοῦσαι τὸν Ὀλυμπικὸν ἢ καὶ ὅλως ἐν ταῖς ἀπειρημέναις σφίσιν ἡμέραις διαβᾶσαι τὸν Ἀλφειόν. Οὐ μὴν οὐδὲ ἀλῶναι λέγουσιν οὐδεμίαν, ὅτι μὴ Καλλιπάτειραν μόνην, ἣ ὑπὸ τινων καὶ Φερενίκη καλεῖται. Αὕτη προαποθανόντος αὐτῇ τοῦ ἀνδρός, ἐξεικάσασα αὐτὴν τὰ πάντα ἀνδρὶ γυμναστῇ, ἤγαγεν ἐς Ὀλυμπίαν τὸν υἱὸν μαχούμενον· νικῶντος δὲ τοῦ Πεισιρόδου, τὸ ἔρυμα ἐν ᾧ τοὺς γυμναστὰς ἔχουσιν ἀπειλημένους, τοῦτο ὑπερπηδῶσα ἡ Καλλιπάτειρα ἐγυμνώθη. Φωραθείσης δὲ ὅτι εἴη γυνή, ταύτην ἀφιᾶσιν ἀζήμιον καὶ τῷ πατρὶ καὶ ἀδελφοῖς αὐτῆς καὶ τῷ παιδί αἰδῶ νέμοντες - ὑπῆρχον δὴ ἅπασιν αὐτοῖς Ὀλυμπικαὶ νῖκαι - ἐποίησαν δὲ νόμον ἐς τὸ ἔπειτα ἐπὶ τοῖς γυμνασταῖς γυμνοὺς σφᾶς ἐς τὸν ἀγῶνα ἐσέρχεσθαι.

Παυσανίας, Ἑλλάδος Περιήγησις 5.6.7-8 (διασκευή)

Ερωτήσεις

- A 1.** Ποιος νόμος ἴσχυε στους Ηλείους για ὅποια ἐγγαμη γυναῖκα διέβαινε τὸν Ἀλφειό κατὰ τὸ χρόνο τέλεσης τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων;
- A 2.** Με ποιο τέχνασμα μπήκε ἡ Καλλιπάτειρα στὸν ἀγωνιστικὸ χώρο καὶ πῶς ἀνακαλύφτηκε;
- A 3.** Ποιος νόμος ψηφίστηκε ἀπὸ τοὺς ἐλλανοδίκες μετὰ ἀπὸ ὅσα συνέβησαν μετὰ τὴν Καλλιπάτειρα;

B 1. Στις παρακάτω λέξεις τῆς α.ε. νὰ γράψετε τὸ α' συνθετικὸ καὶ νὰ δηλώσετε τι μέρος τοῦ λόγου εἶναι:

λέξεις τῆς α.ε.	α' συνθετικὸ	μέρος τοῦ λόγου
φερέγγυος		
δορυφόρος		
θεοφόρος		
προσφέρω		

B 2. Νὰ ἀποδώσετε τοὺς παρακάτω ὁρισμοὺς με μιὰ λέξη ὁμόρριζη τοῦ ρήματος φέρω:

	αὐτός που φέρνει ἐλπίδα.
	αὐτός που ἐκφράζει τὶς ἀπόψεις ἄλλων, χωρὶς νὰ τὶς κρίνει.
	ὄχημα γιὰ τὴ μεταφορὰ ἀσθενῶν.
	αὐτός που δὲν υποφέρεται.

Γ 1. Νὰ σχηματίσετε τὴν ἴδια πτῶση στὸν ἄλλο ἀριθμὸ τῶν παρακάτω λέξεων:

τὴν πατρίδα		τοὺς ἀγῶνας	
τοῖς βασιλεῦσι		τοῦ ἀνδρός	
τῷ πατρί		τινάς	
τὰ ψευδῇ		ὅστις	

Γ 2. Να συμπληρώσετε τις προτάσεις με τον ζητούμενο τύπο των ρημάτων της παρένθεσης:

- α. Πρόθυμοι ἐστέ, ἵνα φυλακὴν (φυλάττομαι, υποτ. αόρ. β' πληθ.)
β. Ἀγησίλαος ὡς πέμψοι πρέσβεις (ἀποκρίνομαι, παρατ. γ' εν.)
γ. Ἐθαύμαζον ὅτι Κῦρος οὐδαμοῦ (φαίνομαι, υποτ. ενεστ. β' εν.)
δ. βραδέως (βουλεύομαι, υποτ. ενεστ. β' πληθ.)
ε. Ἄνδρες δίκαιοι (εἰμί, οριστ. μέλλοντα, α πληθ.)
ζ. Οὐ μὴν οὐδὲ ἀλῶναι (λέγω, οριστ. αόρ. γ' πληθ.) οὐδεμίαν...

Δ 1. Να γράψετε στις ανάλογες στήλες το άμεσο και το έμμεσο αντικείμενο των παρακάτω προτάσεων:

Πρόταση	άμεσο	έμμεσο
Ἀθηναῖοι ἐδίδασκον τοὺς παῖδας μουσικὴν.		
Πελοπίδας ἐγέμισε τὴν ναῦν ξύλων.		
Εγὼ λέγω ὑμῖν τὴν ἀλήθειαν.		
Ἐρωτᾷ Ἀριστείδης τὸν Σωκράτην τοῦτο.		
Ἡμεῖς παρέχομεν σῖτον αὐτοῖς.		
Ἀλέξανδρος τοῖς στρατηγοῖς ταῦτα εἶπεν.		